

STORTINGET

Representantforslag 126 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Ingunn Foss, Sveinung Stensland, Mahmoud Farahmand, Anne Kristine Linnestad, Margret Hagerup og Liv Kari Eskeland

Dokument 8:126 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingunn Foss, Sveinung Stensland, Mahmoud Farahmand, Anne Kristine Linnestad, Margret Hagerup og Liv Kari Eskeland om innføring av meldeplikt ved funn av overgrepsmateriale

Til Stortinget

Bakgrunn

Seksuell utnyttelse av barn og unge over internett er et stadig økende samfunnsproblem. Nye teknologiske løsninger og plattformer gir seksualforbrytere flere muligheter til både å oppsøke og spre overgrepsmateriale, samt mulighet til å skjule sin egen identitet. Dette gjør det utfordrende for politiet å avdekke og straffefølge seksualforbrytere som opererer på internett.

Ifølge Politidirektoratets rapport om anmeldt kriminalitet i 2020 var det i perioden 2016 til 2018

«en markant årlig økning i antall anmeldte seksuallovbrudd, særlig seksuelle overgrep mot barn og saker knyttet til overgrepsmateriale.»

Selv om tallene har stabilisert seg de siste årene, mener Politidirektoratet det er grunn til å frykte høye mørketall.

I kampen mot nettrelaterte seksuallovbrudd er politiet avhengig av verktøy som gjør etterforskning av slik kriminalitet effektiv. Det gjelder ressurser i form av personell og materiell, men også et moderne lovverk som forenkler etterforskningen innenfor de rammer som

følger av Grunnloven og Den europeiske menneskerettskonvensjon.

I juni 2021 fikk regjeringen Solberg gjennomslag for endring i ekomloven, slik at internettilbydere pålegges å lagre IP-adresser i 12 måneder. Endringen er svært viktig for politiets evne til å avdekke og straffefølge personer som er involvert i vold og overgrep mot barn og unge.

Forslagsstillerne mener politiet og påtalemyndigheten bør gis flere verktøy for å avdekke nettrelaterte seksuallovbrudd. Etter dagens lovverk har norske tjenesteleverandører ikke plikt til å melde fra til politiet dersom de oppdager at deres tjenester benyttes til distribusjon eller oppbevaring av overgrepsmateriale. Med tjenesteleverandør menes i denne sammenhengen selskaper som produserer teletjenester i eget nett og tilbyr dem til andre teleselskaper, som igjen viderefører dem til sluttkunden som en virtuell operatør eller selger dem direkte til sluttkunden gjennom videresalg.

Ifølge Kripós rapport «Seksuell utnyttelse av barn og unge over internett», kan deling av overgrepsmateriale avdekkes ved at

«tjenesteleverandørene sammenligner filer med en forhåndsdefinert liste med 'hash-verdier' for bilder og filmer som viser overgrepsmateriale eller seksualisert materiale av barn. Listen oppdateres kontinuerlig etter hvert som overgrepsmateriale avdekkes eller innrapporteres. Tjenesteleverandørene rapporterer om trefene til NCMEC, som vidererapporterer til landet hvor det antas at brukeren befant seg på tidspunktet for opplasting/deling.»

Det er med andre ord en automatisk prosess, hvor systemet fanger opp deling av kjente overgrepsbilder og -videoer.

Varslingssystemer i andre land, særlig NCMEC i USA, har via samarbeid med Kripos ledet til flere domfellelser i Norge. Eksempler på domfellelser på bakgrunn av varsling fra NCMEC er avgjørelser avsagt av Frostating lagmannsrett den 19. september 2021 (LF-2021-65790) og Gulating lagmannsrett den 15. juni 2021 (LG-2021-32120). I sistnevnte skjedde domfellelsen på bakgrunn av at NCMEC ble varslet av Facebook om at en bruker hadde delt kjent overgrepsmateriale med en annen bruker. Operasjon Spiderweb har i sin eksistensperiode fra januar 2019 og frem til i dag hittil oppnådd 62 domfellelser. For hele 20 av disse domfellelsene har sakene og derav etterforskningen startet med NCMEC-rapportering.

Meldeplikt ved funn av overgrepsmateriale kan føre til at politiet oppdager flere seksuallovbrudd, slik at flere seksualovergripere kan domfelles. Erfaringene fra samarbeidet med NCMEC viser med tydelighet at meldeplikt er et effektivt tiltak. Etter hvert som politiets

evne til å avdekke nettrelaterte seksuallovbrudd bedres, kan en konsekvens være at færre tør å laste opp og dele overgrepsmateriale. Det kan også bidra til å begrense markedet for denne typen kriminalitet, samt føre til at flere mindreårige kan identifiseres som ofre for overgrep.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen snarest fremme en proposisjon om innføring av plikt for norske tjenesteleverandører til å melde fra dersom de oppdager at deres tjenester brukes til straffbar oppbevaring eller distribusjon av overgrepsmateriale.

3. mars 2022

Ingunn Foss

Sveinung Stensland

Mahmoud Farahmand

Anne Kristine Linnestad

Margret Hagerup

Liv Kari Eskeland